

VII

SOBRE TOPONÍMIA

(Acords del 15 de setembre
i el 20 d'octubre de 1995)

La Secció Filològica, en les reunions tingudes el 15 de setembre i el 20 d'octubre de 1995, acordà de publicar les resolucions toponímiques preses en els últims temps, aprovades els dies 30 de juliol de 1987; 2 de juliol i 17 de desembre de 1993; 11 de febrer, 15 d'abril, 1 de juliol i 14 d'octubre de 1994, i 10 de febrer, 17 de març, 21 d'abril, 9 de juny, 7 de juliol, 15 de setembre i 20 d'octubre de 1995. Així mateix, acordà de publicar un extracte dels informes toponímics i dels informes teòrics o d'abast general elaborats per l'Oficina d'Onomàstica.

SOBRE TOPONÍMIA

ÍNDEX

1. RESOLUCIONS TOPONÍMIQUES DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA
 - 1.1. Noves addicions i esmenes a la «Llista dels noms dels municipis del Principat» dreçada el 6 de novembre de 1980 i revisada per la Secció Filològica el dia 1 de febrer de 1991
 - 1.2. Altres resolucions toponímiques de la Secció Filològica
 - a) Nuclis de població
 - b) Hidrònims
 - c) Orònims
 - d) Exotopònims
 - e) Altres topònims
2. INFORMES TOPONÍMICS DE L'OFICINA D'ONOMÀSTICA
 - a) Nuclis de població
 - b) Hidrònims i topònims relacionats amb els cursos d'aigua
 - c) Orònims
 - d) Altres topònims
3. INFORMES TEÒRICS O D'ABAST GENERAL DE L'OFICINA D'ONOMÀSTICA SOBRE TOPONÍMIA
 - 3.1. La forma gràfica de la toponímia menor
 - 3.2. Les formes dialectals i la toponímia
 - 3.3. Els hidrònims precedits de l'article femení que no porten genèric

1. RESOLUCIONS TOPONÍMIQUES DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA

D'ençà de la represa de l'Oficina d'Onomàstica, la Secció Filològica ha aprovat diverses resolucions sobre toponímia. Algunes d'aquestes fan referència al nom dels municipis, per la qual cosa esmenen o completen la llista del 6 de novembre de 1980 (publicada en els *Documents de la Secció Filològica, I*, Barcelona, IEC, 1990) i la revisió d'aquesta llista que va tenir lloc l'1 de febrer de 1991 (publicada en els *Documents de la Secció Filològica, II*, Barcelona, IEC, 1992).

Així mateix, la Secció Filològica també ha pres diverses determinacions quant a la toponímia ultra els noms dels municipis (nuclis de població, rius, etc.).

1.1. NOVES ADDICIONS I ESMENES A LA «LLISTA DELS NOMS DELS MUNICIPIS DEL PRINCIPAT» DREÇADA EL 6 DE NOVEMBRE DE 1980 I REVISADA PER LA SECCIÓ FILOLÒGICA EL DIA 1 DE FEBRER DE 1991

La Secció Filològica ha aprovat el canvi de nom dels municipis que segueixen. En aquesta nomenclatura, s'ha fet distinció —com ja es va fer en la llista de l'any 1980— entre la part del nom que es diu sempre i la que només s'afegeix per diferenciar una localitat de les seves homònimes, per la qual cosa s'ha escrit aquesta segona part en lletra cursiva.

Lles de Cerdanya (Cerdanya)

Data de la resolució: 17 de març de 1995.

*Forma anterior:*¹ Lles.

Amb l'addició del determinatiu *de Cerdanya*, per tal de facilitar la diferenciació amb el municipi de Lés (Vall d'Aran).

Pontils (Conca de Barberà)

Data de la resolució: 17 de març de 1995.

Forma anterior: Santa Pèrpetua de Gaià.

En aquest cas hi ha hagut una variació demogràfica de les poblacions d'aquest terme municipal.

1. L'expressió *forma anterior* es refereix a la forma que anteriorment havia recomanat l'Institut d'Estudis Catalans, no a la forma oficial anterior.

Sant Pau de Segúries (Ripollès)

Data de la resolució: 17 de desembre de 1993.

Forma anterior: Sant Pau de Seguries.

Aquest canvi ha estat realitzat per tal que la forma gràfica reflecteixi la pronúncia real del topònim per part de la gent d'aquella àrea geogràfica i amb la voluntat d'impossibilitar la difusió d'una pronúncia divergent.

Torrefeta i Florejacs (Segarra)

Data de la resolució: 17 de març de 1995.

Forma anterior: Torrefeta.

La forma *Torrefeta i Florejacs*, amb l'addició del nom del nucli de població de Florejacs, soluciona la situació conflictiva del nom oficial anterior, *Torreflor*, que era un compost artificial, injustificable dins l'onomàstica catalana.

Vila-seca (Tarragonès)

Data de la resolució: 17 de març de 1995.

Forma anterior: Vila-seca de Solcina.

Sense el determinatiu *de Solcina*, d'acord amb la voluntat del municipi, ja que no pot ésser confós amb el nom de cap altre nom de municipi.

Així mateix, la Secció Filològica ha aprovat el nom del municipi de nova formació següent:

Gimenells i el Pla de la Font (Segrià)

Data de la resolució: 17 de desembre de 1993.

Aquest municipi ha sorgit com a entitat independent segregada del municipi d'Alpicat.

1.2. ALTRES RESOLUCIONS TOPONÍMIQUES DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA

La Secció Filològica també ha acordat la fixació ortogràfica o el canvi de la forma gràfica del nom de diversos topònims.

a) *Nuclis de població*

el Bagís (llogaret i casa de colònies al municipi de Santa Coloma de Farners, Selva)

Data de la resolució: 9 de juny de 1995.

Amb accent gràfic a la *i*.

Borgonyà (poble del municipi de Cornellà del Terri, Pla de l'Estany)

Data de la resolució: 2 de juliol de 1993.

Amb canvi gràfic de la vocal pretònica, que passa a ésser *o* en lloc de *u*, d'acord amb la forma gràfica més documentada i emprada tradicionalment.

Campredó (poble del municipi de Tortosa, Baix Ebre)

Data de la resolució: 11 de febrer de 1994.

Sense guionet, d'acord amb la pronúncia general del topònim.

Can Gonteres (masia, partida i urbanització dels municipis de Terrassa i Viladecavalls, Vallès Occidental)

Data de la resolució: 20 d'octubre de 1995.

La forma *Gonteres*, en lloc de *Guanteres*, s'adequa a la informació documental i reflecteix la pronúncia general d'aquest topònim.

la Cellera d'Amont (veïnat del municipi de Serinyà, Pla de l'Estany)

Data de la resolució: 17 de març de 1995.

Atesa la localització geogràfica d'aquest topònim, el determinatiu ha d'ésser *d'Amont*, amb *o*.

la Joncosa del Montmell (poble del municipi del Montmell, Baix Penedès)

Data de la resolució: 21 d'abril de 1995.

Com en el cas de la Cellera d'Amont (Pla de l'Estany), d'acord amb la situació geogràfica d'aquest topònim la grafia ha de reflectir la solució dialectal adequada, en aquest cas *Joncosa*, amb *o* pretònica.

Miànigues (poble del municipi de Porqueres, Pla de l'Estany)

Data de la resolució: 14 d'octubre de 1994.

Amb *i* com a vocal posttònica, que reflecteix la pronúncia general.

Raimat (poble del municipi de Lleida, Segrià)

Data de la resolució: 10 de febrer de 1995.

Sense dièresi, ja que la pronúncia correspon a un diftong decreixent.

Sant Llorenç de Montgai (poble del municipi de Camarasa, Noguera)

Data de la resolució: 15 d'abril de 1994.

En lloc de *Llorenç de Montgai*, atès l'ús real d'aquest topònim.²

Sant Maure (barriada del municipi de Santa Margarida de Montbui, Anoia)

Data de la resolució: 11 de febrer de 1994.

Amb *-e* final com a vocal de reforç.

Valldolig (barri de Blanes, Selva)

Data de la resolució: 7 de juliol de 1995.

Amb *-g* final, que reflecteix el so africacat palatal sord.

b) *Hidrònims*

el Canaletes (riu que discorre pels municipis d'Horta de Sant Joan, Bot, Prat de Compte, Gandesa i el Pinell de Brai, Terra Alta, i Benifallet, Baix Ebre).

Data de la resolució: 20 d'octubre de 1995.

La solució *el Canaletes*, és a dir amb el nom propi en plural, és l'única forma viva d'ús general.

el Flamisell (riu del Pallars Jussà)

Data de la resolució: 15 d'abril de 1994.

Amb *s*, perquè la pronúncia d'aquest hidrònim correspon a la fricativa alveolar sonora, que, a més, és la solució etimològica.³

c) *Orònims*

Prepirineus/Prepirineu

Data de la resolució: 17 de març de 1995.

Ambdues formes es consideren igualment correctes, si bé *Prepirineu* correspondria a un registre d'ús menys elevat.

2. Aquesta resolució esmena l'anterior de la Secció Filològica, publicada a l'opuscle del desembre de 1964.

3. Aquesta resolució esmena l'anterior de la Secció Filològica, publicada a l'opuscle del desembre de 1964.

Tres Vents, puig de (puig situat al límit entre el Conflent i el Vallespir)

Data de la resolució: 1 de juliol de 1994.

En lloc de *Tretzevents*.⁴

d) *Exotopònims*

Albi (ciutat d'Occitània, capital de l'Albigès)

Data de la resolució: 21 d'abril de 1995.

Sense accent a la *i*, d'acord amb la pronúncia occitana que reflecteix.

e) *Altres topònims*

s'Abanell (platja del municipi de Blanes, Selva)

Data de la resolució: 7 de juliol de 1995.

Atesa la major supervivència de l'article salat a l'àrea geogràfica d'aquest topònim, el determinant derivat de *IPSE* s'apostrofa i ha d'anar en minúscula, llevat que es trobi en posició inicial absoluta.

Centcelles (antic terme i mausoleu romà al municipi de Constantí, Tarragonès)

Data de la resolució: 15 d'abril de 1994.

La resolució de la Secció Filològica confirma la grafia tradicional i etimològica, amb *c-* inicial.

Mascalvó (partida i antic terme del municipi de Reus, Baix Camp)

Data de la resolució: 30 de juliol de 1987 i 20 d'octubre de 1995.

La resolució de l'any 1987, que es refereix a l'antropònim [*sant*] *Bernat Calvó*, assenyala que la forma correcta és amb *v*. Posteriorment, la Secció Filològica ha aprovat la forma toponímica aglutinada *Mascalvó*.

Montgrony (església, antiga parròquia i serra del municipi de Gombren, Ripollès)

Data de la resolució: 1 de juliol de 1994.

D'acord amb la pronúncia actual, que reflecteix una evolució analògica que ja trobem documentada des del segle XIII, la resolució de l'Institut aprova la forma *Montgrony* enfront de la més arcaïtzant, *Mogrony*.

4. Aquesta resolució esmena l'anterior de la Secció Filològica, publicada a l'opuscle del desembre de 1964.

Aquesta resolució toponímica també afecta l'antropònim *Maria Montgrony*, que només es fa servir amb aquesta forma.

Sala-d'heures (nom de lloc que s'aplica a diversos elements del municipi de Santa Eugènia de Berga, Osona)

Data de la resolució: 15 de setembre de 1995.

La resolució de la Secció Filològica confirma la grafia —amb guionet i apòstrof— més emprada en la bibliografia.

Solls (església i masia del municipi de Sant Jaume de Frontanyà, Berguedà)

Data de la resolució: 1 de juliol de 1994.

La forma *Solls* és la solució gràfica correcta del determinatiu, el qual —si bé no s'empra habitualment en la llengua oral— apareix amb solucions diverses i incorrectes en la bibliografia.

2. INFORMES TOPONÍMICS DE L'OFICINA D'ONOMÀSTICA

Durant els darrers mesos, l'Oficina d'Onomàstica, a partir de diverses consultes, ha fet també recomanacions sobre denominacions en les quals hi havia una situació de divergència o vacil·lació en les solucions gràfiques de l'ús social o bibliogràfic.

Els casos següents corresponen a les consultes que considerem més destacables o d'un abast més ampli:

a) Nuclis de població

Antius (veïnat del municipi de Callús, Bages)

Aquest topònim és antic, preexistent a la colònia, per la qual cosa no ha de portar el genèric *colònia*.

Bellvei del Penedès (municipi del Baix Penedès)

Sense accent a la *i* (darrerament, per un malentès s'havia difós la forma amb accent gràfic).

Ca n'Altimira (mas del municipi de Barberà del Vallès, Vallès Occidental)

La vocal pretònica és una *i*, no una *a*.

Can Ferrer de la Cogullada (caseriu del municipi del Montmell, Baix Penedès)

Sense l'aglutinació dels dos primers elements.

Jonquerol (veïnat del municipi de Canet d'Adri, Gironès)

La vocal de la primera síl·laba ha de ser, gràficament, una *o*.

Juïgues (veïnat del municipi de Vilademuls, Pla de l'Estany)

Sense article.

Montbó (poble del municipi de Canet d'Adri, Gironès)

Amb accent tancat.

Olives (poble del municipi de Vilademuls, Pla de l'Estany)

Sense article.

Penedes (veïnat del municipi de Llagostera, Gironès)

La vocal pretònica ha de ser, gràficament, una *e*, atesa la documentació i l'etimologia.

Sobrànigues (poble del municipi de Sant Jordi Desvalls, Gironès)

En lloc de *Sobiràrigues*.

Trullars (veïnat del municipi de Bescanó, Gironès)

La terminació ha de ser, gràficament, *-rs*.

Vilademí (al municipi de Vilademuls, Pla de l'Estany)

La vocal pretònica ha de ser, gràficament, una *e*.

b) Hidrònims i topònims relacionats amb els cursos d'aigua

la Dou del Bastareny (font del riu Bastareny, situada al municipi de Gisclareny, Berguedà)

En lloc de la grafia *l'Adou*, que és de caràcter popular.

Jafre, riera de (riera que discorre pels municipis d'Olivella i Sitges, Garraf)

Gràficament, la vocal posttònica ha de ser una *e*, no una *a*.

Merdança, torrent (torrent situat al municipi de Sant Gregori, Gironès)
Sense preposició abans del nom propi.

Pedrola, torrent de (torrent situat al municipi de Sant Gregori, Gironès)
Amb preposició abans del nom propi.

Set, riu de (riu que neix al municipi del Vilosell, Garrigues, i desemboca al Segre, al municipi de Sudanell, Segrià)
Amb preposició.

Sorreigs, riera de (riera que neix al municipi de Sant Agustí de Lluçanès, Osona, i desemboca al Ter, al límit dels municipis de les Masies de Voltregà i de Gurb, Osona)
Amb -s final.

Tenyers, font dels (font situada al municipi de Porqueres, Pla de l'Estany)
La vocal pretònica ha de ser, gràficament, una *e*.

c) *Orònims*

Afrau, puig d' (puig situat entre els municipis d'Osor i de la Cellera de Ter, Selva)
El nom propi comença per la vocal *A-*, per la qual cosa la preposició ha d'anar apostrofada.

Banya del Boc, puig de la (puig situat al límit entre el municipi de Canet d'Adri i de Sant Martí de Llémena, Gironès)
Sense accent gràfic sobre la *o*.

Bisaroques, volcà de les (volcà situat al municipi d'Olot, Garrotxa)
Amb *a* gràfica pretònica.

Colitzà, coll de (coll situat al municipi de Santa Pau, Garrotxa)
Sense -*r* final, atesa la informació documental antiga.

Hi-era-de-massa, coll d' (coll situat entre els municipis de Sant Pere de Torelló, Osona, i Santa Maria de Besora, Ripollès)
La solució gràfica d'aquest topònim, malgrat que formalment no és gaire habitual (amb diversos guionets, de manera paral·lela a algun altre nom

de lloc, com ara *Guarda-si-venes*), reflecteix la pronúncia general, enfront d'altres solucions que trobem en algunes obres de referència, les quals no s'adeqüen a la pronúncia.

Manrella, coll de (coll situat al municipi d'Agullana, Alt Empordà)
Sense article davant el nom propi de lloc.

Petintó, les agulles del (agulles situades al municipi d'Olesa de Montserrat, Baix Llobregat)
Amb article davant del nom propi.

Quermany (puig situat al municipi de Pals, Baix Empordà)
En lloc de les grafies estrafetes que comencen per *Car-* o *Cara-*.

Revell, coll de (coll situat entre els municipis d'Espinelves, Osona, i d'Arbúcies, Selva)
Gràficament, la vocal pretònica ha de ser una *e*, no una *a*.

d) Altres topònims

Aigua-xelida (platja situada al municipi de Palafrugell, Baix Empordà)
Amb *x-*, ja que la pronúncia és sorda.

el Camp de la Bóta (barri dels municipis de Barcelona i Sant Adrià de Besòs, Barcelonès)
Amb accent gràfic tancat a la *o*.

Masia d'en Cabanyes (casa pairal i paratge del municipi de Vilanova i la Geltrú, Garraf)
Amb preposició i article onomàstic entre el genèric i l'antropotopònim.

les Rojales (partida del municipi de Vandellòs, Baix Camp)
En plural, si bé es pot trobar emprat en singular ja que aquest terreny es troba dividit en diverses parcel·les de diversos propietaris.

el Sant Sepulcre (antic priorat del municipi d'Olerdola, Alt Penedès)
Amb article.

3. INFORMES TEÒRICS O D'ABAST GENERAL DE L'OFICINA D'ONOMÀSTICA SOBRE TOPONÍMIA

Des del moment de la represa de les activitats de l'Oficina d'Onomàstica —que continua la tasca de l'anterior Oficina de Toponímia i Onomàstica que va ésser dirigida per Josep M. de Casacuberta i continuada per Joan Coromines—, també han estat redactats alguns informes de caire més teòric o general, alguns dels quals —concretament, aquells que poden tenir un interès públic més ampli— reproduïm a continuació.

3.1. LA FORMA GRÀFICA DE LA TOPONÍMIA MENOR⁵

Els noms de lloc, tant els que pertanyen a la toponímia major com a la toponímia menor, són unitats lingüístiques i, per tant, s'han d'escriure d'acord amb la normativa vigent del català. En aquest sentit, s'ha de tenir en compte que els topònims menors que estan en relació amb un antropònim —bé sigui un prenom, un cognom o un malnom— no en són una excepció; d'aquesta manera, cal diferenciar el nom propi de persona del nom propi de lloc: el topònim passa a ésser un element de referència geogràfica que forma part de l'ús social de la llengua, per la qual cosa la seva forma ortogràfica està sotmesa a la normativa actual del català.

En el cas que un topònim estigui relacionat amb algun cognom, el fet que en el cognom es mantinguin grafies arcaïques (com és el cas del dígraf *ch* o de les grafies *y* o *ñ*) no vol dir que com a topònim (és a dir, com a nom de lloc i no com a cognom) no s'hagi d'aplicar la normativa vigent; pensem, per exemple, que l'existència dels cognoms *Perpiñá*, *Rosas* o *Reixach* no impedeix que, com a noms de lloc, s'utilitzin les formes correctes *Perpinyà*, *Roses* o *Reixac*, respectivament.

La toponímia és un dels factors més importants d'identificació d'una comunitat lingüística: és un dels aspectes on la llengua té una major repercussió social per mitjà de la nombrosa informació de la senyalització viària (i, indirectament, dels mapes); per aquesta raó és molt important que aquesta informació s'ajusti a la normativa vigent del català i que no ofereixi una diversitat de formes en casos paral·lels.

5. Informe aprovat per la Secció Filològica en la reunió tinguda el dia 21 d'abril de 1995.

3.2. LES FORMES DIALECTALS I LA TOPONÍMIA

El manteniment de formes dialectals en la toponímia és un tema que afecta un nombre important de consultes que rep l'Oficina d'Onomàstica, concretament quina és i ha d'ésser la relació entre les solucions dialectals i la llengua normativa en el camp onomàstic.

En aquest sentit, considerem que, com a criteri de tipus general, cal partir de la diferenciació de dues situacions: les formes de caràcter molt local o d'un registre molt col·loquial i les formes dialectals que tenen una certa extensió i regularitat en la seva distribució. Mentre que en el primer cas no es mantindria la correspondència entre la pronúncia i la forma escrita (com, per exemple, en el cas de *Urús*, Cerdanya, enfront de la forma *Grus*), en el segon, la forma gràfica hauria de concordar amb la pronúncia i respectar les característiques fonètiques dialectals. D'aquesta manera, la grafia mantindria la diferenciació en els casos com els derivats de *junc*⁶ (predominant a l'occidental), respecte a *jonc*⁷ (a gairebé tot el domini oriental, llevat de la conca del Cardener i de la comarca de la Cerdanya), o *mont/amont*,⁸ respecte a *munt/amunt*.⁹

3.3. ELS HIDRÒNIMS PRECEDITS DE L'ARTICLE FEMENÍ QUE NO PORTEN GENÈRIC

Aquesta llista pretén aplegar de manera exhaustiva els hidrònims principals —aquells que podríem considerar que formen part de la hidronímia major— que van precedits d'article femení, mentre que no entra en el camp molt més vacil·lant dels cursos d'aigua menor —rieres i torrents—, que força vegades són designats de manera genèrica (*la riera*) o precedits del

6. Amb els derivats toponímics: *Juncosa* (Garrigues), *la Junquera*, antiga ermita del municipi de la Pobla de Cérvoles (Garrigues); *barranc del Juncar*, al municipi de Tremp (Pallars Jussà); *mas dels Juncars*, al municipi de Peramola (Alt Urgell); etc.

7. Amb els derivats toponímics: *el Joncar*, masia del municipi d'Ogassa (Ripollès); *el Joncar*, partida de Sant Pere Pescador (Alt Empordà); *el Joncar*, antic nom del Camp de la Bóta (barri del municipi de Barcelona, Barcelonès); *cala Jóncols*, al límit dels municipis de Roses i Cadaqués (Alt Empordà); *la Jonquera* (municipi de l'Alt Empordà); *la Jonquera*, veïnat del municipi d'Amer (Selva); *Jonqueres*, veïnat de Maià de Montcal (Garrotxa); etc.

8. Per exemple: *Sant Llorenç del Mont*, antiga abadia benedictina del municipi de Bassegoda (Garrotxa); *Sant Llorenç del Mont*, església romànica del municipi d'Argelers (Rosselló); *el Mont*, veïnat del municipi d'Amer (Selva); etc.

9. Per exemple: *Sant Llorenç del Munt*, serra i abadia benedictina (Vallès Occidental); *Sant Llorenç del Munt*, priorat canonical del terme de Sant Julià de Vilatorrada (Osona); *el Munt*, mas del municipi de Castellarçol (Bages); *el Munt*, mas del municipi de Tavèrnoles (Osona); *serra del Munt*, al municipi de Foradada (Noguera); etc.

genèric *riu*, *riera* o *torrent*, i més difícilment directament amb l'article i el nom propi.

El manteniment de l'ús viu, ço és espontani, de l'article femení en el cas dels hidrònims que tradicionalment n'han anat precedits és un objectiu en què han de participar la senyalització viària, les obres impreses i, sobretot, els mitjans de comunicació orals —ràdio i televisió—, que sovint negligeixen aquest aspecte i tendeixen a una simplificació que redueix la riquesa del patrimoni toponímic.

Així mateix, els hidrònims que tenen en comú aquesta característica caldria emprar-los sense anar precedits del genèric *riu* perquè la solució [*el*] *riu de la* (p. ex., *el riu de la Noguera Pallaresa*) —que no considerem recomanable—, a més pot provocar la substitució de l'article femení pel masculí quan s'elideix precisament la forma *riu*. La majoria d'aquests cursos fluvials són importants i, per tant, prou coneguts, de manera que difícilment poden afectar negativament la comunicació; mentre que en els casos que no es pot parlar d'un coneixement general, el context —sigui redactat o cartogràfic— també ha de permetre que no hi hagi dificultats de comprensió.

Hidrònims catalans que porten l'article femení

<i>Nom de l'hidrònim</i>	<i>Característica</i>	<i>Comarca</i>
la Bassa	afluent de la Tet	Rosselló
la Canta-rana	afluent del Rard	Rosselló
la Castellana	afluent de la Tet	Conflent
la Llavanera	afluent del Segre	Cerdanya
la Muga	riu	Alt Empordà
la Mugueta	afluent de la Muga	Alt Empordà
la Noguera de Cardós	afluent de la Noguera Pallaresa	Pallars Sobirà
la Noguera de Tor	afluent de la Noguera Ribagorçana	Alta Ribagorça
la Noguera de Vallferrera	afluent de la Noguera de Cardó	Pallars Sobirà
la Noguera Pallaresa	riu	Vall d'Aran, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Noguera
la Noguera Ribagorçana	riu	Vall d'Aran, Alta Ribagorça, Baixa Ribagorça, Noguera, Segrià
la Ribereta	riu	Rosselló
la Riberola	afluent de la Tet	Conflent
la Sosa ¹⁰	afluent del Cinca	Llitera
la Sosa de Peralta	riu	Llitera
la Sosa de Sanui	riu	Llitera
la Tet	riu	Cerdanya, Capcir, Conflent, Rosselló
la Tordera	riu	Maresme, Selva, Vallès Oriental
la Valira (o la Gran Valira) ¹¹	riu	Andorra, Alt Urgell
la Valira d'Encamp (o la Valira d'Orient)	riu	Andorra
la Valira d'Ordino (o la Valira del Nord)	riu	Andorra
la Valira de Castanesa	afluent de la Noguera Ribagorçana	Alta Ribagorça
la Valira de Cornudella	afluent de la Noguera Ribagorçana	Alta Ribagorça

10. Formada per la confluència de la Sosa de Peralta i la Sosa de Sanui.

11. Formada per la confluència de la Valira d'Encamp i de la Valira d'Ordino.

Així mateix, a la Vall d'Aran hi ha els hidrònims següents, els quals, tant en la seva forma aranesa com catalana, van precedits de l'article femení:

Era Garona / la Garona¹²
Era Garona de Ruda / la Garona de Ruda
Era Garona deth Joèu / la Garona del Joeu

Finalment, cal tenir en compte que, si bé *aigua* i *clamor* són uns genèrics descriptius (i, com a tals, els trobem sovint en minúscula a les obres de referència bibliogràfica més emprades), també han estat molt toponimitzats, tant en els casos més coneguts, com *l'aigua d'Ora*, *la clamor d'Almacelles*, com en d'altres casos, també al Solsonès i al Segrià, respectivament (*l'aigua de Valls*, *la clamor de Noguera*).

12. Formada per la confluència de la Garona de Ruda i de la Garona del Joeu.